

Raadsvoorstel 2012.0014387

Onderwerp Aanvraag herstructureringsfaciliteit sociale werkvoorziening

Portefeuillehouder S. Bak
Steller Tijmen Smit
Collegevergadering 3 april 2012
Raadsvergadering

1. Samenvatting

Met de brief van 17 februari 2012 inzake de aanvraag voor de herstructureringsfaciliteit voor het Sociale Werkvoorziening-bedrijf¹ hebben wij uw raad geïnformeerd over het feit dat wij voornemens zijn om een aanvraag in te dienen voor een uitkering uit de herstructureringsfaciliteit sociale werkvoorziening. Wij hebben daarbij toegezegd in april 2012 een raadsvoorstel voor te leggen ten behoeve van de cofinanciering die nodig is voor de aanvraag uit de herstructureringsfaciliteit.

Met invoering van de Wet Werken naar Vermogen (WWNV) komt er één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. De nieuwe wet gaat waarschijnlijk op 1 januari 2013 in en hervormt de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) en de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Op dit moment zijn er verschillende budgetten om mensen met een arbeidsbeperking via re-integratie aan het werk te helpen. Met de WWNV komt er één participatiebudget beschikbaar door het samenvoegen van de bestaande budgetten voor de WSW, de WWB en de Wajong. De rijksoverheid voert tegelijkertijd aanzienlijke bezuinigingen door op dit budget. Specifiek voor de WSW daalt de rijksbijdrage voor de totale doelgroep (huidige) WSW-ers en (toekomstige) 'beschut werkers' van €27.000 naar €22.050 per arbeidsjaar (een arbeidsjaar staat gelijk aan een voltijd WSW-werkplek). Deze bezuiniging leidt tot een financieel probleem, omdat de arbeidskosten voor een Wsw-er gelijk blijven en gebonden blijven aan de bepalingen in de CAO. De mogelijkheid bestaat daarnaast dat de toekomstige (kleinere) doelgroep 'beschut werkers' een doelgroep zal zijn met meer specifieke beperkingen, omdat de selectiecriteria voor toelating tot de WSW scherper worden. Dit is echter nog niet duidelijk.

Om de veranderingen in de WSW te ondersteunen heeft het Rijk een transitiebudget beschikbaar gesteld: de herstructureringsfaciliteit. Hiermee kunnen gemeenten de frictiekosten financieren die gemoeid zijn met de herstructurering van het Sociale Werkvoorziening (SW)-bedrijf. In aanmerking komen de kosten die verband houden met een wijziging in de uitvoering van de WSW die een blijvende en gunstige weerslag hebben op het exploitatieresultaat. De herstructureringsfaciliteit is nadrukkelijk niet bedoeld voor de dekking van een mogelijk exploitatietekort in de toekomst en heeft alleen betrekking op de aanpassing van de uitvoering van de WSW en daarmee gepaard gaande kosten.

¹ 2012/15721

Wij dienen mede namens de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn uit de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Amstelland-Meerlanden (GR AM Groep) een aanvraag in ten behoeve van de herstructurering van het SW-bedrijf AM Groep. Hiermee kiezen wij voor voortzetting van de samenwerking binnen de GR AM Groep voor de uitvoering van de WSW.

Wij kiezen voor voortzetting van de samenwerking binnen de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Amstelland-Meerlanden voor de uitvoering van de WSW. De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn hebben deze keuze ook gemaakt. Wij maken deze keuze op basis van de coöperatieve samenwerking in AM-verband en de mate van vertrouwen die wij hebben in dit samenwerkingsverband. Wij denken hiermee de meest toekomstbestendige keuze te maken voor de uitvoering van de WSW.

De uitvoering van de WSW is in de ogen van de gemeenten bij AM Groep in goede handen. De gemeenten onderschrijven het gekozen beleid en hebben waardering voor de wijze waarop dat beleid gestalte heeft gekregen. Op basis daarvan stellen gemeenten vast dat er geen aanleiding is om de uitvoering van de WSW of delen daarvan op een andere wijze en/of bij een andere uitvoeringsorganisatie onder te brengen. AM Groep is daarmee de preferente uitvoeringsorganisatie voor de uitvoering van de WSW voor de AM gemeenten. Als gevolg daarvan worden alle geïndiceerde SW medewerkers woonachtig in één van de deelnemende gemeenten, die in aanmerking komen voor een WSW dienstverband daarvoor voorgedragen bij AM Groep. De deelnemende gemeenten zijn dan ook niet voornemens om nog plaatsingen WSW bij andere uitvoeringsorganisaties onder te brengen, sterker nog, zij overwegen om de huidige taakstelling WSW zo veel als mogelijk is terug te brengen bij het huidige uitvoeringsbedrijf.

Wij hebben in onze brief van 17 februari 2012 aangegeven dat het raadsvoorstel ten behoeve van de cofinanciering gepaard gaat met een verdere uiteenzetting en keuze voor een toekomstscenario voor onze sociale werkvoorziening. Nadere bestudering van de aanvraagvereisten leert echter dat een bredere scenariokeuze dan enkel de herstructurering van de SW-voorziening niet mee wordt genomen bij de beoordeling van de aanvraag. Dit biedt ons de mogelijkheid om besluiten over toekomstscenario's naar juni 2012 te verschuiven, zodat we deze beter kunnen afstemmen op de beleidskeuzes die voortvloeien uit de implementatie van de Wet werken naar vermogen (WWNV) en die wij in juni 2012 met uw raad willen bespreken. Dit raadsvoorstel beperkt zich met andere woorden tot de minimale vorm van herstructurering zoals voorgeschreven door de herstructureringsfaciliteit. Wij komen in juni 2012 met nadere voorstellen voor de toekomst van de sociale werkvoorziening

Daarnaast organiseren wij begin april 2012 een informatieve bijeenkomst over de toekomst van de sociale werkvoorziening. Tijdens deze informatieve bijeenkomst wordt u geïnformeerd over de mogelijkheden om de effecten van de bezuinigingen op de Rijkssubsidie voor de WSW op de exploitatie van het uitvoeringsbedrijf zoveel mogelijk te beperken. Wij willen op basis van de mogelijke (financiële) consequenties van de invoering van de WWNV en de ambities in het bredere sociale domein, zoals ook vastgelegd in onze nota Koers en aanpak programma sociaal domein², met u onderzoeken welke rol de

² Nota van B&W Richting, proces en aanpak programma sociaal domein, 2012/0013203

gemeente ziet voor AM Groep in de uitvoering van taken die deel uitmaken van de nieuwe WWNV.

Wat willen we bereiken?

Ook na de invoering van de WWNV willen we een gezond en goed functionerend SW-bedrijf voor Haarlemmermeer. Wij willen samen met de andere deelnemende gemeenten binnen de GR ons gezamenlijk SW-bedrijf zodanig duurzaam herstructureren dat mogelijke toekomstige exploitatietekorten zoveel mogelijk beperkt worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij dienen mede namens de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn binnen de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Amstelland-Meerlanden (GR AM Groep) een aanvraag in ten behoeve van de herstructurering van het SW-bedrijf AM Groep. Hiermee kiezen wij ervoor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) bij AM Groep te houden. De middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld, worden omgerekend naar arbeidsjaren overgemaakt naar de individuele gemeenten uit de aanvraag.

De deelnemende gemeenten dienen een herstructureringsaanvraag in voor de volledige WSW taakstelling van elke gemeente, ook voor geïndiceerden van een gemeente die werkzaam zijn bij een ander SW bedrijf buiten onze gemeente, met name Pantar (Amsterdam/Diemen) en Paswerk (Zuid Kennemerland)³. De middelen die door het Rijk ter beschikking worden gesteld voor inwoners die werkzaam zijn bij Pantar of Paswerk besteden wij conform de doelen zoals door ons gesteld in de herstructureringsaanvraag. De aanvraag moet uiterlijk 30 april 2012 bij de commissie herstructurering WSW worden ingediend.

Zowel bij onveranderd beleid als na herstructurering zal AM Groep vanaf 2013 naar verwachting een negatief exploitatieresultaat boeken. Het exploitatieresultaat kan, naast de herstructurering, echter worden verbeterd door bijvoorbeeld aanvullende taken (zoals re-integratie of arbeidsmatige dagbesteding) onder te brengen bij de AM-groep. Dit valt echter buiten het bestek van deze aanvraag van de herstructureringsfaciliteit.

Wat mag het kosten?

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) vraagt, bij een aanvraag herstructurering, om een co-financiering van vijftientig procent van de kant van de gemeente. Voor de mogelijke herinrichting van het SW-bedrijf stelt het Ministerie in de periode 2012 tot en met 2018 extra middelen beschikbaar (voor onze regio maximaal €3.194.162⁴), onder de voorwaarde dat een herstructureringsplan wordt ingediend. Dit plan moet leiden tot een aantoonbare verbetering van de exploitatie. Onze gemeente kan in aanmerking komen voor € 1.359.233 vanuit het Rijk tegenover een maximale cofinanciering van €453.080,-. Dit brengt het totaal van de gemeente Haarlemmermeer op €1.812.313 verdeeld over de periode 2012 tot en met 2018.

In de Voorjaarsrapportage 2012 worden de maximaal benodigde middelen voor cofinanciering opgenomen. Zowel de kostenontwikkeling van de uitvoering van de sociale

³ 4 inwoners bij de Mare Groep, 1 inwoner bij de Patijnenburg

⁴ waarvan 25% cofinanciering van de gemeente

werkvoorziening als de middelen en cofinanciering ten behoeve van de herstructurering worden in het financiële meerjaren beeld opgenomen.

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De gemeenteraad heeft budgetrecht en is derhalve bevoegd om middelen beschikbaar te stellen voor de cofinanciering.

Het college van B&W is verantwoordelijk voor de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid en voor de aanvraag voor herstructurering.

Wethouder Bak is namens het college de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

Wij organiseren een informatieve raadsbijeenkomst over de toekomst van de uitvoering van de sociale werkvoorziening. Wij zullen de raad schriftelijk informeren over het besluit van het ministerie van SZW betreffende de herstructureringsfaciliteit. Dit besluit wordt enkele maanden na indiening van de aanvraag verwacht.

Wij verwachten eind juni 2012 nadere beleidskeuzes voor de WWB en de WWNV aan uw raad te kunnen voorleggen ter bespreking. Hierin worden ook de keuzes ten behoeve van de toekomst van sociale werkvoorziening verder uiteengezet. Deze vallen buiten de reikwijdte van de herstructureringsfaciliteit. Mochten deze keuzes leiden tot een andere invulling van de werkzaamheden van AM Groep dan treden wij hierover nader met uw raad in overleg.

2. Voorstel

Op grond van het voorgaande besluit het college om:

1. mede namens de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn uit de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Amstelland-Meerlanden (GR AM Groep) een aanvraag in te dienen bij de herstructureringsfaciliteit ten behoeve van de herstructurering van het SW-bedrijf AM Groep;
2. de aanvraag op te stellen op basis van een Haarlemmermeers aandeel in de cofinanciering van maximaal €453.080,-;
3. de aanvraag te baseren op de totale WSW-taakstelling van Haarlemmermeer en derhalve niet mee te tekenen op de aanvraag ten behoeve van de herstructurering van Pantar en Paswerk;
4. te kiezen voor voortzetting van de samenwerking binnen de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Amstelland-Meerlanden voor de uitvoering van de WSW.

Op grond van het voorgaande besluit het college de raad voor te stellen om:

1. in het kader van de in te dienen herstructureringsaanvraag de maximaal verlangde middelen voor cofinanciering van € 453.080,-, zoals in dit voorstel opgenomen in de jaren 2012 tot en met 2018 beschikbaar te stellen ten laste van de behoedzaamheidsreserve en dit te verwerken in de Voorjaarsrapportage 2012.

3. Uitwerking

Met de brief van 17 februari 2012 inzake de aanvraag voor de herstructureringsfaciliteit voor het SW-bedrijf hebben wij uw raad geïnformeerd over het feit dat wij voornemens zijn om een aanvraag in te dienen voor een uitkering uit de herstructureringsfaciliteit sociale werkvoorziening. Wij hebben daarbij toegezegd in april 2012 een raadsvoorstel voor te

leggen ten behoeve van de cofinanciering die nodig is voor de aanvraag van de herstructureringsfaciliteit. Daarnaast organiseren wij begin april 2012 een informatieve bijeenkomst over de toekomst van de sociale werkvoorziening.

Wij hebben ook aangegeven dat het raadsvoorstel ten behoeve van de cofinanciering gepaard gaat met een verdere uiteenzetting en keuze voor een toekomstscenario voor onze sociale werkvoorziening. Nadere bestudering van de aanvraagvereisten leert echter dat een bredere scenariokeuze dan enkel de herstructurering van de SW-voorziening niet mee wordt genomen bij de beoordeling van de aanvraag. Dit biedt ons de mogelijkheid om besluiten over toekomstscenario's naar juni 2012 te verschuiven, zodat we deze beter kunnen afstemmen op de beleidskeuzes die voortvloeien uit de Wet werken naar vermogen (WWNV) en die wij in juni 2012 met uw raad willen bespreken. Dit raadsvoorstel beperkt zich met andere woorden tot de minimale vorm van herstructurering, zoals voorgeschreven door de herstructureringsfaciliteit. Wij komen in juni 2012 met nadere voorstellen voor de toekomst van de sociale werkvoorziening

Op dit moment zijn er verschillende budgetten om mensen met een arbeidsbeperking via re-integratie aan het werk te helpen. Met de WWNV komt er één re-integratie budget beschikbaar door het samenvoegen van de bestaande budgetten voor de WSW, WWB en (delen van de) Wajong. Gemeenten worden verantwoordelijk voor zowel de uitkeringsverstrekking als de re-integratie van een grotere doelgroep. De rijksoverheid voert tegelijkertijd aanzienlijke bezuinigingen door op de gecombineerde budgetten voor de uitvoering van de WSW en de re-integratie van bijstandsgerechtigde inwoners. Voor de groep mensen die op dit moment een dienstbetrekking hebben op grond van de WSW, wijzigen de huidige rechten en plichten echter niet. Gemeenten staan dan ook voor scherpe keuzes ten aanzien van de uitvoering van de sociale werkvoorziening enerzijds en de re-integratie van inwoners met een (arbeids)beperking anderzijds. Nu wordt de WSW uit een separaat budget betaald. Vanaf 2013 worden budgetten ontschot, waardoor een groot deel van het budget zal opgaan aan de financiering van de WSW.

De huidige WSW maakt het mogelijk dat mensen met een arbeidsbeperking die (begeleid) willen werken, dat kunnen doen in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving. Met de invoering van de WWNV worden de indicatiecriteria van de WSW aangescherpt. Alleen mensen die duurzaam zijn aangewezen op werken in een beschutte werkomgeving krijgen nog een indicatie. Dat heeft tot gevolg dat het aantal mensen in de WSW op lange termijn met tweederde zal afnemen. De overige mensen dienen een plek op de reguliere arbeidsmarkt te vinden.

Naast bovengenoemde bezuiniging op het ontschot re-integratiebudget, geldt specifiek voor de Rijkssubsidie op WSW dat de rijksbijdrage per arbeidsjaar WSW voor de zittende Wsw-ers en (toekomstige) 'beschut werkers' daalt van €27.000 naar €22.050 per arbeidsjaar (een arbeidsjaar staat gelijk aan een voltijd WSW-werkplek). Deze bezuiniging leidt tot een financieel probleem, omdat de arbeidskosten voor een Wsw-er gelijk blijven en gebonden blijven aan de bepalingen in de CAO. De mogelijkheid bestaat daarnaast dat de toekomstige (kleinere) doelgroep 'beschut werkers' een doelgroep zal zijn met meer specifieke beperkingen omdat de selectiecriteria voor toelating tot de WSW scherper worden. Dit is echter nog niet duidelijk.

Om de veranderingen in de WSW te ondersteunen heeft het Rijk een transitiebudget beschikbaar gesteld: de herstructureringsfaciliteit. Hiermee kunnen gemeenten de frictiekosten financieren die gemoeid zijn met de herstructurering van het SW bedrijf. In aanmerking komen de kosten die verband houden met een wijziging in de uitvoering van de WSW die een blijvende en gunstige weerslag hebben op het exploitatieresultaat. De herstructureringsfaciliteit is nadrukkelijk niet bedoeld voor de dekking van een mogelijk exploitatietekort in de toekomst.

Zowel bij onveranderd beleid als na herstructurering zal AM Groep vanaf 2013 naar verwachting een negatief exploitatieresultaat boeken. In deze fase zijn we bezig met het in kaart brengen van de hoogte van dat tekort en een verkenning van de uitvoeringsvarianten om dat tekort zoveel mogelijk te kunnen beperken. In de paragraaf overige relevante informatie lichten we toe welke aspecten we meenemen in de beoordeling van die uitvoeringsvarianten. Dit valt echter buiten de reikwijdte van de herstructureringsfaciliteit.

Ongeveer 360 mensen uit de gemeente Haarlemmermeer zijn werkzaam in de WSW. Onze gemeente werkt voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening samen met de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn in de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Amstelland-Meerlanden (GR AM Groep). Zo'n 75 van onze inwoners werken bij andere SW-bedrijven in omgeving, zoals Paswerk in Haarlem of Pantar in Amsterdam.

In het najaar van 2011 hebben de gemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling als voorbereiding op de herstructurering een bedrijfsmatig onderzoek laten uitvoeren naar het functioneren van AM Groep. Daaruit blijkt dat AM Groep een goed georganiseerd en goed draaiend bedrijf is op het gebied van de uitvoering van de WSW en zelfs opvallend goed functioneert in vergelijking met andere SW-bedrijven in het land. Sinds 1 januari 2007 hebben de AM gemeenten geen gemeentelijke bijdrage meer betaald en tot nu toe zijn de bedrijfsresultaten positief.

Ondanks de goede resultaten is het ook bij AM Groep noodzakelijk om veranderingen in de bedrijfsvoering door te voeren. Bij ongewijzigd beleid resteert er immers een zeer klein bedrag om nog re-integratieactiviteiten te kunnen uitvoeren. Zoals wij dat nu inschatten kan onze gemeente bij ongewijzigd beleid nog slechts beschikken over een re-integratiebudget van circa € 500.000 in 2015. Ter vergelijking: op dit moment is er voor 2012 nog ruim €4.000.000 beschikbaar. De opgave is om de kosten voor het SW-deel waar mogelijk te beperken zodat er zoveel mogelijk middelen overblijven voor de andere groepen binnen de WWNV. Wij verkennen daarom alle mogelijkheden om de benutting van het ontschot re-integratiebudget te maximaliseren.

Wat willen we bereiken?

Ook na de invoering van de WWNV willen we een gezond en goed functionerend SW-bedrijf voor Haarlemmermeer. We willen samen met de andere deelnemende gemeenten ons gezamenlijk SW-bedrijf (AM Groep) zodanig duurzaam herstructureren dat mogelijke toekomstige exploitatietekorten zoveel mogelijk beperkt worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij dienen mede namens de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn binnen de GR AM Groep een aanvraag in ten behoeve van de herstructurering van AM

Groep. Hiermee kiezen wij ervoor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) bij AM Groep te houden. De middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld, worden omgerekend naar arbeidsjaren overgemaakt naar de individuele gemeenten uit de aanvraag. Deze aanvraag geldt ook voor de inwoners die werkzaam zijn bij de SW-bedrijven buiten onze gemeente, met name Pantar (Amsterdam/Diemen) en Paswerk (Zuid Kennemerland). De middelen die door het Rijk ter beschikking worden gesteld voor de inwoners die werkzaam zijn bij Pantar of Paswerk besteden wij conform de doelen zoals gesteld in onze herstructureringsaanvraag. Wij houden de toekomstige uitvoering van de oud-WSW bij AM Groep en voegen daar de nieuwe doelgroep "beschut" uit de WWNV aan toe.

Oud-WSW (beschut): De term beschut duidt de doelgroep aan met een indicatie voor de sociale werkvoorziening die niet of nog niet in staat is tot uitstroom naar een plek op de reguliere arbeidsmarkt op basis van detachering of begeleid werken. Beschut of beschermd werk kan zowel in de productie binnen (bijvoorbeeld verpakken) als in de dienstverlening buiten de muren (bijvoorbeeld groen) worden gevonden.

Oud-WSW (extern): Onder deze doelgroep verstaan we de mensen met een indicatie voor de sociale werkvoorziening die op basis van individuele detachering (arbeidsovereenkomst SW-bedrijf) of begeleid werken (arbeidsovereenkomst werkgever, loonkostensubsidie sociale werkvoorziening) werken op de reguliere arbeidsmarkt of dat naar verwachting kunnen gaan doen.

WWnV (beschut): Dit is de doelgroep die in het kader van de WWnV wordt geïndiceerd voor beschut of beschermd werk. Landelijk is tussen Rijk en gemeenten in het zogenoemde bestuursakkoord afgesproken dat voor elke drie mensen die uit de sociale werkvoorziening uitstromen er één met deze nieuwe indicatie beschermd werk een dienstverband krijgt aangeboden.

Dit zijn werkzaamheden die nu ook al vallen onder de huidige gemeenschappelijke regeling. AM Groep blijft daarmee werkplekken aanbieden voor de brede WSW doelgroep. Het bedrijf biedt arbeidsontwikkeling aan voor deze doelgroep en draagt daarmee bij aan een optimale ontwikkeling en doorstroom van deze mensen naar werkplekken in een meer reguliere omgeving.

Wij kiezen ervoor om ook in de toekomst de uitvoering van de SW te beleggen bij AM groep. Dat doen wij in de eerste plaats omdat een regionale werkgeversbenadering noodzakelijk is, aangezien meerdere gemeenten en scholen in de regio actief zijn en de economische regio zich niet laat beperken door gemeentelijke grenzen. Bovendien hebben wij met AM Groep een sterke (regionale) partner voor de uitvoering van de SW. Het financiële perspectief is niet rooskleurig, maar dit is een landelijk gegeven en de uitgangssituatie van het bedrijf is goed. Ook de andere vier AM gemeenten hebben inmiddels aangegeven door te willen met de GR AM Groep. De herstructurering moet vooral gericht zijn op het behouden en versterken van de kracht van AM groep: een sterke focus op werk, een relatief platte organisatie met een persoonlijke marktbenadering en goede doorstroming van beschut naar extern werk.

Wij gaan er vanuit dat de meeste gemeenten de herstructureringssubsidie inzetten voor het reorganiseren van de SW-bedrijven als het gaat om het besparen op overhead, managementlagen, gebouwen, het afstoten van onrendabele taken etc. AM Groep heeft deze exercitie feitelijk al enkele jaren geleden gedaan en recent is er een reorganisatie doorgevoerd om nog beter te kunnen sturen en de kosten verder te verlagen. Uit de quickscan van AM Groep blijkt bovendien dat het een goed georganiseerd en draaiend bedrijf is op het gebied van de uitvoering van de WSW, zeker in vergelijking met andere SW-bedrijven in het land. Sinds 1 januari 2007 hebben wij geen gemeentelijke bijdrage meer hoeven te betalen en tot nu toe zijn de bedrijfsresultaten positief. Dit betekent dat de herstructurering van AM Groep vooral gericht moet zijn het verhogen van de doorstroom van de doelgroep. Het herstructureringsplan, waaraan op dit moment nog hard wordt gewerkt, maakt duidelijk welke stappen de gemeente wil zetten om het uitvoeringsbedrijf WSW aan te passen aan de nieuwe omstandigheden, voortkomend uit wetwijziging en tegelijkertijd doorgevoerde bezuinigingen door het Rijk. Om tot een goede invulling te komen van dit plan heeft de gemeente verschillende afwegingen gemaakt. Zo is bedrijfsmatig onderzoek gedaan naar de prestaties van AM Groep en is daarmee in beeld gebracht waar de sterke en zwakkere kanten van het bedrijf liggen.

De door te voeren veranderingen in AM Groep zullen deels een relatie hebben met de rolverdeling tussen gemeenten en AM Groep in het kader van de nieuwe wetgeving, maar ook zal worden onderzocht hoe de bedrijfsvoering AM Groep verder kan worden verbeterd. Wij versterken het al ingezette beleid van het bestuur van de GR, waarbij gestuurd wordt op zoveel mogelijk uitplaatsingen van mensen met een SW-indicatie. Alle te nemen maatregelen moeten leiden tot een optimalisatie van het exploitatieresultaat van AM Groep. Het financiële effect van de te maken keuzes op de exploitatie van AM Groep worden daarom doorgerekend. De frictiekosten die gemoeid zijn met de veranderingen zullen worden geclaimd bij de herstructureringsfaciliteit.

De herstructureringsaanvraag wordt gedaan op basis van het totaal aantal arbeidsjaren en wordt toegekend aan de gemeente op 1 januari 2012. Een arbeidsjaar staat gelijk aan een voltijd WSW-werkplek. De gemeente Haarlemmermeer heeft, naast de 260 arbeidsjaren⁵ bij AM Groep, 47,62 arbeidsjaren bij Paswerk en 13,42 arbeidsjaren bij Pantar. Voor wat betreft de inwoners die niet bij AM Groep werkzaam zijn hebben wij twee mogelijkheden: meetekenen met de herstructureringsaanvraag van het betreffende SW-bedrijf (Pantar of Paswerk) of als Haarlemmermeer zelf een aanvraag indienen voor het totaal aantal WSW-ers in onze gemeente.

De eerste mogelijkheid betekent dat wij meetekenen met de herstructureringsaanvraag van de gemeenschappelijke regeling van Pantar of/en Paswerk. Daarmee komen wij impliciet overeen dat de middelen uit de herstructureringsfaciliteit één op één moeten worden overgeheveld naar het betreffende SW-bedrijf. Er is sprake van een verborgen claim op cofinanciering door onze gemeente. Dat betekent dat wij vijftwintig procent cofinanciering moeten bijdragen aan de herstructurering van Paswerk of/en Pantar⁶. Een andere mogelijkheid is dat wij zelf een plan indienen bij de herstructureringsfaciliteit voor het totaal aantal WSW-ers van de gemeente, ongeacht waar ze werkzaam zijn. Het ministerie zegt over de financiering dat gemeenten onderling afspraken kunnen maken over verrekening en deze eventueel kunnen opnemen in de herstructureringsaanvraag. Er is geen sprake van automatische doorgeleiding van de herstructureringsmiddelen noch van cofinanciering van de betreffende andere SW-bedrijven. Dit heeft overigens alleen financiële consequenties; de mensen die nu een arbeidsrelatie met Paswerk of Pantar hebben, houden die in principe ook.

Wij hebben besloten dat wij niet meetekenen op de aanvraag ten behoeve van de herstructurering van Pantar en Paswerk maar een eigen aanvraag te doen voor onze totale WSW-populatie. De herstructureringsvoorstellen van Pantar en Paswerk besteden naar onze mening onvoldoende aandacht aan de in- en uitstroom van mensen. Daarnaast wordt er niet voldoende gestuurd op ontwikkeling en doorstroming en daarmee bieden deze plannen onvoldoende perspectief voor de inwoners van de gemeente Haarlemmermeer. Het biedt ons bovendien geen zicht op verbetering van deze situatie op de korte termijn.

Wij blijven wel in overleg met de beide SW-bedrijven over de uitvoering van ons eigen beleid, gericht op de ontwikkeling en doorstroom van mensen. Bijvoorbeeld over het maken van prestatieafspraken met het betreffende SW-bedrijf en de vergoeding die daar tegenover kan staan uit de herstructureringsfaciliteit, of de mogelijkheden voor AM Groep om activiteiten uit te laten voeren bij het betreffende SW-bedrijf.

⁵ Gebaseerd op taakstelling van het rijk 2012, de aantallen lopen nog terug, naar opgeteld het totaal van 308,5.

⁶ *Amsterdam heeft aangeboden het Haarlemmermeers deel van de cofinanciering voor haar rekening te nemen.*

Wat mag het kosten?

De samenwerkende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling AM Groep kunnen in de periode van 2012 tot en met 2018 een beroep doen op het herstructureringsfonds tot een bedrag van maximaal €3.194.162. De maximale bijdrage wordt bepaald door het toegekende aantal SW plekken in 2012. De gemeenten moeten vijftwintig procent van het totale budget voor herstructurering WSW zelf financieren.

Gemeenten en aantal arbeidsjaren in 2012	Arbeidsjaren in 2012
Aalsmeer	41,8
Amstelveen	118,7
Haarlemmermeer	308,5
Ouder-Amstel	14,3
Uithoorn	60,3

Voor Haarlemmermeer betekent dit een maximale bijdrage van € 1.359.233 vanuit het Rijk. De eigen bijdrage is in dit geval €453.080,- verdeeld over de periode 2012-2018. Dit brengt het totaal van de gemeente Haarlemmermeer op €1.812.3137. De aanvraag moet uiterlijk 30 april 2012 bij de commissie herstructurering WSW worden ingediend.

Voor gemeente Haarlemmermeer betekent dat het volgende:

Haarlemmermeer	Totaal	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totaal herstr. budget	1.812.313	45.308	271.847	543.694	271.847	226.539	226.539	226.539
Cofinanc. in € (25%)	453.080	11.327	67.962	135.924	67.962	56.635	56.635	56.635

De AM gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het aanvullen van de tekorten naar rato van het aantal Wsw plaatsen per gemeente. Bovengenoemde bedragen zijn gebaseerd op de maximale bijdrage. De definitieve herstructureringsaanvraag, alsmede wijzigingen hieraan ten gevolge van gewijzigde omstandigheden kunnen ervoor zorgen dat van de reservering niet maximaal gebruik gemaakt zal worden.

In de Voorjaarsrapportage 2012 worden de maximaal benodigde middelen voor cofinanciering opgenomen. Zowel de kostenontwikkeling van de uitvoering van de sociale werkvoorziening als de middelen en cofinanciering ten behoeve van de herstructurering worden in het financiële meerjaren beeld opgenomen.

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De gemeenteraad heeft budgetrecht en is derhalve bevoegd om middelen beschikbaar te stellen voor de cofinanciering.

Het college van B&W is verantwoordelijk voor de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid en voor de aanvraag voor herstructurering.

Wethouder Bak is namens het college de verantwoordelijk portefeuillehouder.

⁷ Gebaseerd op 308,5 SE's in 2012

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

Wij organiseren een informatieve raadsbijeenkomst over de toekomst van de uitvoering van de sociale werkvoorziening. Wij zullen de raad schriftelijk informeren over het besluit van het ministerie van SZW betreffende de herstructureringsfaciliteit.

Wij verwachten eind juni 2012 nadere beleidskeuzes voor de WWB en de WWNV aan de raad te kunnen voorleggen ter bespreking, hierin worden ook de keuzes ten behoeve van de toekomst van sociale werkvoorziening verder uiteengezet. Deze vallen buiten de reikwijdte van de herstructureringsfaciliteit.

Overige relevante informatie

De verwachting is dat AM Groep bij de uitvoering van de WSW vanaf 2013 te maken krijgt met een exploitatietekort. Hoe hoog de exploitatietekorten zullen zijn, kunnen we nog niet exact benoemen. Dit wordt op dit moment uitgezocht en berekend. De AM gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het aanvullen van de tekorten. Omdat dit ook ten laste zal komen van het toch al geringe participatiebudget, verkennen we de mogelijkheden om voor Haarlemmermeer deze tekorten zoveel mogelijk in te perken. Daartoe worden uitvoeringsvarianten doorgerekend waarin naast de uitvoering van de WSW ook bijvoorbeeld re-integratietrajecten of arbeidsmatige dagbesteding door AM Groep worden uitgevoerd. Naast de financiële cijfers nemen we ook andere aspecten mee bij de beoordeling van de uitvoeringsvarianten:

- De inwoners staan centraal. We gaan daarbij uit van de eigen verantwoordelijkheid. Werk staat daarbij voorop. Iedereen moet zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers aan het werk. Dit kan ook via begeleid werken of detachering en met de begeleiding die daarbij eventueel nodig is. We sluiten daarmee aan bij de behoefte van de burger.
- We doen lokaal wat lokaal kan, maar als dat voordelen oplevert, is regionale samenwerking ook zeker een optie. De uitvoering van de WSW bij AM Groep is daar een mooi voorbeeld van. Er worden economische schaalvoordelen bereikt, maar ook regionale werkgevers weet AM Groep goed aan zich te binden. De uitvoeringsvariant moet bijdragen aan optimalisering van de schaalvoordelen en tegelijkertijd aan versterking van lokale structuren. Dat houdt ook in dat we in onze afweging de voorziene maatschappelijke effecten van het onderbrengen van bepaalde activiteiten die nu elders belegd zijn bij de AM Groep mee zullen nemen.
- De WWNV is naast de jeugdzorg en de begeleiding uit de Awbz één van de drie decentralisaties in het sociale domein. Wij zijn er van overtuigd dat we de nieuwe taken alleen met succes realiseren als we deze in onderlinge samenhang bezien. De uitvoeringsvariant zal moeten bijdragen aan ontschotting. Kansen om daarbij meer met (andere) partners samen te werken, verkennen we nadrukkelijk.
- De uitvoeringsvariant moet niet alleen bijdragen aan het beperken van het exploitatietekort maar ook leiden tot versterking van de AM Groep. We willen ons inzetten om het bedrijf gezond te houden en zullen daar ook op sturen.

Tijdens de informatieve bijeenkomst wordt u geïnformeerd over de mogelijkheden om het exploitatietekort te beperken bij AM Groep. Wij willen op basis van de mogelijke (financiële) consequenties van de invoering van de WWNV, de ambities in het bredere sociale domein, zoals ook vastgelegd in onze nota Koers en aanpak programma sociaal domein⁸, met u onderzoeken welke rol de gemeente ziet voor het SW bedrijf in de uitvoering van taken die deel uitmaken van de nieuwe WWNV.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. C.H.J. Brugman

drs. Th.L.N. Weterings

Bijlage(n)
Geen

⁸ Nota van B&W Richting, proces en aanpak programma sociaal domein, 2012/0013203